



Engerdal kommune

Organisasjons- og
tjenesteutvikling

Nærings- og fiskeridepartementet

Dato 16.06.2023
Vår ref. 2023/506-5397/2023
Deres ref.

Melding om vedtak

Høringssvar fra Engerdal kommune - NOU 2023:10 Leve og oppleve - Reisemål for en bærekraftig framtid

Formannskapet behandlet denne saken 7. juni 2023 og vedtok følgende høringsuttalelse:

Engerdal kommune slutter seg til den overordnede analysen og mange av de konkrete anbefalingene i NOU 2023:10

Noen punkter vil kommunen likevel kommentere på generelt grunnlag før vi avslutningsvis går inn på utvalgets tilrådinger innenfor de ulike temaene.

Engerdal kommune er fornøyd med at utvalget så tydelig slår fast at bærekraft skal settes høyt på agendaen. Dette er i tråd med både nasjonal og internasjonal politikk.

FN definerer en bærekraftig utvikling som «en utvikling som imøtekommer behovene til dagens generasjon uten å redusere mulighetene for kommende generasjoner til å dekke sine behov» (Verdenskommisjonen for miljø og utvikling, 1987).

Engerdal kommune er helt enige med utvalget når de skriver at fremtidens reisemål i Norge skal være en del av løsningen på bærekraftsutfordringene.

Utvalget merker seg at både reiselivsforskere, myndigheter og næringen retter oppmerksomhet mot hvordan reiselivet kan bidra til å beskytte og gjenoppbygge lokale økosystemer og styrke lokalsamfunnet gjennom reiseliv. Denne måten å jobbe på kalles for et regenerativt reiseliv.

Utvalget mener det bør være en visjon at reiselivsnæringen og de besøkende skal skape positive effekter for både næringsliv, lokalsamfunn, mennesker og miljø. Visjonen innebærer at reiselivet er økonomisk robust, og at det minimerer reiselivsbedrifters og besøkendes klimagassutslipp, samtidig som det bidrar til å beskytte og gjenoppbygge miljøet, naturen og kulturarven

Utvalget mener at ønsket om å ha et attraktivt reiseliv i Norge handler om at reiselivet har en sentral rolle i å utvikle gode samfunn å bo i. Reiselivet bidrar til et mangfold av tilbud som til sammen gjør lokalsamfunnene mer attraktive for både fastboende og besøkende. Utvalget understreker at reisemålsutvikling må skje gjennom et systematisk arbeid der både offentlige myndigheter, næringen og lokalsamfunnet deltar. Reisemålsutviklingen må ta utgangspunkt i hvilket samfunn lokalbefolkningen ønsker. Det betyr at utfordringene må identifiseres og det må lages lokale strategier for videre utvikling gjennom medvirkning og god dialog lokalt

Engerdal kommune mener at god og riktig kompetanse er viktig for å bygge et bærekraftig reiseliv. Vi er derfor opptatt av at rekruttering til reiselivsnæringen settes på dagsorden, for eksempel ved å sette inn tiltak for å øke søkningen til reiselivslinjene.

Konkurransen om arbeidskraften er økende i Norge, og i likhet med andre næringer vil reiselivsnæringen ha utfordringer med å tiltrekke seg nok arbeidstagere i årene som kommer.

Kommentarer til utvalgets tilrådinger fordelt på temaene:

Reisemålsledelse

Det er ingen som alene kontrollerer et reisemål som helhet, men mange har innflytelse på utviklingen. Utvalget mener at reisemålsutvikling og samfunnsutvikling må sees i sammenheng. Vi lykkes med en helhetlig utvikling når verdiskaping, ringvirkninger og gjestetilfredshet øker samtidig som lokalsamfunnene blir mer attraktive, innbyggerne mer fornøyde og klimaavtrykket, miljøbelastningen og slitasjen reduseres. Utvalget understreker at det er et behov for en reisemålsledelse som avveier samfunnsmessige hensyn. Derfor må strategier og prioriteringer for en bærekraftig reisemålsutvikling forankres i kommunenes planverk, gjennom god medvirkning fra alle interessenter og aktører

Engerdal kommune støtter reisemålsutvalgets anbefaling om at det etableres en reisemålsledelse rundt om i landets reiselivskommuner. Det er viktig at reisemålsledelsen må kunne tilpasses lokale forhold.

Kommunen vil bemerke at Engerdal innehar Merket for Bærekraftig reisemål, og gjennom arbeidet med sertifiseringen inngår reisemålsledelse i stor grad allerede som en del av merkeordningen.

Besøksforvaltning

Besøksforvaltning innebærer å utvikle strategier og benytte ulike verktøy å forebygge og unngå uønskede konsekvenser av besøk på naturmiljø, kulturmiljø og/eller lokalsamfunn og øke den sosiale, kulturelle, økonomiske og miljømessige verdiskapingen av besøk. Utvalget mener at det er avgjørende å styrke besøksforvaltningen i Norge for å sikre en bærekraftig utvikling av reisemål og lokalsamfunn.

Engerdal kommune støtter reisemålsutvalgets anbefaling at reisemålsledelsen blant annet får i oppdrag å drive strategisk besøksforvaltning, samt drift av fellesgoder på det enkelte reisemål. Dette basert på en bredt forankret besøksstrategi.

Også her må det være rom for lokale tilpasninger. I Engerdal finnes det allerede planer for våre to nasjonalparker og andre verneområder.

Engerdal kommune som nasjonalparkkommune støtter tilrådingen som går på å sette vilkår om sertifisering / autorisasjon av organisert virksomhet i nasjonalparker og andre verneområder.

Finansiering av fellesgoder

Mange av opplevelsene reiselivsnæringen tilbyr er basert på bruk av natur- og kulturgoder og infrastruktur som er tilgjengelig for alle. Dette kalles fellesgoder.

Hverken de besøkende eller næringsaktørene som nyter godt av fellesgodene har hver for seg incentiver til å ta det økonomiske ansvaret for å ivareta, utvikle og drifte fellesgodene.

For å konkretisere hva vi i Engerdal har sett på som fellesgoder kan vi for eksempel nevne tilrettelegging for skiløyper og turstier. Et produkt som både tilreisende og fastboende nyter godt av, men som det ikke kan tas betalt for. Andre fellesgoder, sett med mer kommunale øyne, er eksempelvis sikkerhet, beredskap og helsetjenester.

Engerdal kommune er positiv til at det innføres en fellesgodefinansiering slik at våre gjester bidrar. Det er fornuftig at ordningen utformes og kreves inn nasjonalt, og at administreringen av ordningen skjer så treffsikkert som mulig ut fra den enkelte kommunes behov.

Før ordningen innføres må det finnes enkle og effektive løsninger for innkreving også ved ubemannede grenseoverganger.

Departementet bør definere mer spesifikt hvilke formål fellesgodefinansieringen kan benyttes til. Engerdal kommune ser for seg at den kan benyttes til utvikling, drift og vedlikehold av fellesgoder, omstilling til mer bærekraftig reiseliv, og til infrastruktur som sikkerhet, beredskap og helsetjenester

Transport

Engerdal kommune er glad for at reisemålsutvalget løfter transport og tilgjengelighet inn som et punkt i forhold til reisemål for en bærekraftig fremtid. Dette både i forhold til å ta klimavennlige valg, men også for å tilrettelegge for bedre kollektivtilbud og mer sømløse reiser.

Utvalget tilrår blant annet en harmonisering av takstsystemet for å kunne tilby gjennomgående rute- og billettmuligheter via en nasjonal reiseplanlegger over fylkesgrenser.

Engerdal kommune som er en grensekommune, mener at samme ordning bør kunne utvides til også å gjelde grensekryssinger til Sverige.

Engerdal kommune er en av fire kommuner som samarbeider om interreg-prosjektet: «En smart, integrert og bærekraftig grenseregion.» Prosjektet er et samarbeid mellom Engerdal, Trysil, Malung-Sälen og Älvdalen kommuner (SITE) og handler om mobilitet. Det store spørsmålet som prosjektet stiller er hvordan gjøre transporten til, fra og innad på destinasjonene mest mulig bærekraftig. Grensekommunene, som er store reiselivsdestinasjoner, jobber nå sammen om mobilitetsløsninger med minst mulig klimaavtrykk, samtidig som dette skal øke konkurransekraften vår. Det reisemålsutvalget peker på i kapittelet med transport og tilgjengelighet ligger midt i samme gate som «En smart, integrert og bærekraftig grenseregion» har som målsetting å gjøre noe med.

Reiseliv og reisemålsledelse må bli en mer sentral del av reiseplanlegging til fylkeskommuner og videre er det et behov for en gjennomgang av fylkeskommunen sine virkemidler på transportområdet.

Med hilsen

Dag Rønning
Næringskonsulent
Tlf. 41544044

Dette brevet er elektronisk godkjent og sendes derfor uten signatur.